

O B S A H:

	Strana
Úvod	1
Historický náčrt	3
Stará škola pražská	26
Bohumil Eiselt. Vznik české školy lékařské. Otevření české lékařské fakulty	28

DÍL PRVÝ: POKLEP.

A. VŠEOBECNÁ METODOLOGIE POKLEPOVÁ.

FYSIKA POKLEPOVÁ.

	Strana
Pojem a úkoly poklepu	35
Metody pokleповé	36
Přístroje pokleповé: plesimetr, pokleповé kladívko	39
a) Plesimetry, které se přikládají na tělo ploškou poměrně větší	40
b) Plesimetry, které se přikládají na tělo ploškou poměrně malou	42
Ocenění jednotlivých metod pokleповých	44
Všeobecné podrobnosti techniky pokleповé	46
Vedlejší vlivy na jakost zvuku pokleповého	50
Vlny nárazové a vlny zvukové. Oblast účinku úhozu pokleповého. Učení Weilovo a učení Goldscheiderovo	50
Několik poznámek z fyziky o zvuku pokleповém a o zvuku vůbec	55
Jakost zvuku pokleповého. Názvosloví	60
Jednotlivé druhy zvuku pokleповého	65
1. Poklep jasný. Jeho vztah k poklepu bubínkovému	65
2. Poklep bubínkový	75
Výška bubínkového poklepu. Zákony Wintrichovy	80
3. Poklep zvučný. Poklep škatulový neboli poduškový. Poklep dunivý	87
4. Poklep temný a ztemnělý neboli zkrácený (utlumený a přitlumený)	89
5. Poklep kovový, dutinový	93

	Strana
6. Poklep puklého hrnce nebo poklep křaplavý	100
Změna zvuku pokleповého ve výšce a v jasnosti	104
1. Prostá změna pokleповá	105
2. Změna Wintrichova	105
3. Přerušovaná změna Wintrichova	109
4. Změna Gerhardtova	109
5. Změna Biermerova	113
6. Změna Friedreichova neboli respirační	115
Pocit odporu při poklepu	116
Perkuse hmatová, perkuse dotekem	118
Srovnávací a topografická perkuse vůbec. Pokyny o tech- nice pokleповé	121
Topografická perkuse útroб. Povrchní a hluboká ztemnění orgánová	126
Perkuse prahová	130
Osobní hledisko autorovo :	
a) O povrchních a hlubokých ztemněních orgánových	
b) O síle úhozu pokleповého	136
Další způsoby topografické perkuse. Resistence orgánová podle Ebsteina	137
Perkuse auskultační	138
Technika metod transonančních	140
a) Auskultační perkuse	140
b) Metody frikční	140
c) Metody sdružené palpáce a auskultace	141
Orientační útvary a orientační čáry	142
Postup vyšetřování pokleповého	147
Záznam náleзу pokleповého v chorobopise. Pokleповá schemata	148
Kontrola nálezů pokleповých. Princip orthodiagrafie, ortho- diaskopie, teleröntgenografie	149

B. POKLEP NA ORGÁNECH ZDRAVÝCH.

SPECIÁLNÍ METODOLOGIE POKLEPOVÁ.

Poklep na zdravých plicích	154
Předběžné poznámky anatomické, fyziologické a röntgeno- logické	154

	Strana
Postup výzkumu pokleповého na plicích	163
Výsledek výzkumu pokleповého na zdravých plicích	163
Srovnávací perkuse plicní	163
Fysiologické rozdíly v síle a trvání jasného zvuku plicního	
I. Rozdíly osobní	163
II. Rozdíly místní	164
Topografická perkuse plicní. Její úkoly	166
Technika při topografické perkusi plicní	167
Technika při perkusi hrotové	168
Normální pokleповé hranice plicní	172
Závislost pokleповých hranic plicních na věku	179
Fysiologická posunlivost pokleповých hranic plicních	179
Spolehlivost topografické perkuse v jednotlivých částech hranic plicních podle pozorování cizích i vlastních	181
Hmatová perkuse plicní podle Ebsteina	184

*

Poklep na zdravém srdci	185
Předběžné poznámky anatomické, fysiologické a röntgeno- logické	185
Poklep na kosti hrudní	198
Pojem povrchního a hlubokého ztemnění srdečního. Normální nález beze ztemnění srdečního	200
Vývoj nauky o pokleпу srdečním	201
Metody snažící se určití hluboké hranice srdeční neboli sku- tečnou velikost průmětu sternokostální plochy srdeční na přední stěnu hrudníkovou	205
Postup a metodika pokleповého výzkumu na srdci	217
Hranice, velikost a tvar povrchního neboli malého ztemnění srdečního	219
Hranice a velikost hlubokého neboli velikého ztemnění srdeč- ního	224
Závislost ztemnění srdečního na věku	228
Fysiologická posunlivost ztemnění srdečního	230
Resistence srdeční podle Ebsteina	232
Moritzův typ ztemnění srdečního neboli ztemnění orthoperku- torické (Romberg)	233
Úspěšnost perkuse srdeční podle vlastních pozorování	236
Výsledky naší perkuse přirovnány k výsledkům perkuse ji- ných autorů	238

Nesrovnalosti mezi ztemněním srdečním a orthodiagramem.	
Příčiny omylů při poklepu srdečním	242
1. Rušivý vliv jater	244
2. Rušivý vliv bubínkového poklepu dutiny břišní	244
3. Rušivý vliv vysokého stavu bránice	245
4. Značné oddálení levého okraje srdečního od přední stěny tělesné	245
5. Zveličení srdečního ztemnění nad skutečnost při hyper- trofii a dilataci srdeční	246
6. Zakulacený hrudník s úzkou přední stěnou	246
7. Posunutí srdce směrem vlevo	247
8. Rachitická vyčnělina na spojení chrupavčité a kostěné části čtvrtého až šestého žebra jakož i na sternálním konci těchto žeber	247
9. Pleuritické srůsty v sousedství srdečním	248

*

Poklep na zdravých játrech	249
Předběžné poznámky anatomické	249
Úkoly poklepu jaterního	252
Postup a metodika pokleповého výzkumu na játrech	255
Tvar, hranice a šířka ztemnění jaterního	256
Závislost ztemnění jaterního na věku	258
Fysiologická posunlivost ztemnění jaterního	260
Resistence jaterní podle Ebsteina	261
Věrohodnost jaterního poklepu podle pozorování cizích i vlast- ních	261
Velikost a příčiny omylů při poklepu jaterním	264
Poklep žlučníkový	265

*

Poklep v krajině normální sleziny	267
Předběžné poznámky anatomické	267
Vývoj nauky o poklepu slezinném	269
Postup a metodika pokleповého výzkumu na slezině	273
Tvar, hranice a šířka ztemnění slezinného	275
Okolnosti pro poklep slezinný nepříznivé	277
Vliv věku na velikost ztemnění slezinného	278
Fysiologická posunlivost ztemnění slezinného	279
Resistence slezinná podle Ebsteina	279

	Strana
Spolehlivost slezinného poklepu podle pozorování cizích i vlastních	281
Přehled našich výzkumů o spolehlivosti topografické perkuse bezevzdušných orgánů (srdce, jater, sleziny)	287
*	
Poklep na vzdušných orgánech dutiny břišní za normálního stavu	290
Postup výzkumu pokleповého na bříše	290
Různé kvality zvuku pokleповého na bříše	290
Úkoly perkuse bříšní	291
*	
Poklep na zdravém žaludku	294
Předběžné poznámky anatomické a röntgenologické	294
Historická poznámka	301
Úkoly perkuse žaludeční	301
Postup a metodika pokleповého výzkumu na žaludku	302
Rozbor výsledků nálezu pokleповého na žaludku	305
Spolehlivost perkuse žaludeční podle anatomické kontroly	307
*	
Poklep na střevech za normálního stavu	309
Předběžné poznámky anatomické	309
Výsledky nálezu pokleповého	309
Poloměsíčitý prostor Traubeův	311
*	
Poklep na měchýři močovém a na děloze	312
*	
Poklep v krajině ledvin	313
Předběžné poznámky anatomické	313
Metodika perkuse v krajině ledvinové	313
Snahy o perkusi ledvinnou a jejich výsledek	314

C. POKLEP NA ORGÁNECH NEMOCNÝCH.

DIAGNOSTIKA POKLEPOVÁ.

	Strana
Poklep na plicích za chorobných stavů	318
Topografická perkuse na plicích za chorobných stavů	318
A) Pathologické změny poklepových hranic plicních	318
Rozšíření poklepové oblasti plicní	318
Zmenšení poklepové oblasti plicní	320
B) Pathologický úbyt až zánik aktivní a pasivní posunlivosti poklepových hranic plicních	321
C) Topografická perkuse patologických útvarů plicních a vůbec nitrohruďních	323
Srovnávací perkuse na plicích za chorobných stavů	327
A) Pathologické ztemnění v poklepové oblasti plicní	327
A. I. Ztemnění nad tekutinou v poklepové oblasti plicní	328
1. Ztemnění nad výměškem pohrudničním neohrazeným	328
Historická poznámka	346
2. Ztemnění nad pohrudničním výměškem ohraničeným a vzácně umístěným	347
3. Ztemnění nad vodnatelností hrudní	348
4. Ztemnění nad výměškem při plynatosti hrudní	350
5. Ztemnění nad výměškem u ohraničené plynatosti hrudní	352
6. Ztemnění nad krevním výronem hrudním	353
7. Ztemnění při měchožilu plicním	353
8. Ztemnění nad hlízou podbráničnou	353
A. II. Ztemnění nad bezezdušnou nebo málo vzdušnou tkání v poklepové oblasti plicní	355
1. Ztemnění při kruposním zánětu plicním	356
2. Ztemnění při nemoci Woillezově	359
3. Ztemnění při lalůčkovém zánětu plicním	359
4. Ztemnění nad tuberkulosním infiltrátem plicním	359
5. Ztemnění při prudké pneumonické tuberkuloze plicní (při kaseosním zánětu plicním)	364
6. Ztemnění při prudké miliární tuberkuloze plicní	364
7. Ztemnění při srašnění plicním	364
8. Ztemnění nad záhatí plicní	365
9. Ztemnění při oedemu plicním	365
10. Ztemnění při atelektase plicní	365
11. Ztemnění při nádorech plicních a pohrudničních	366

	Strana
A. III. Ztemnění nad dutinou v pokleповé oblasti plicní	367
1. Ztemnění nad doupaty	367
2. Ztemnění nad divertikulem jícnovým	367
B) Zvučný a bubínkový zvuk v pokleповé oblasti plicní	367
1. Zvučný zvuk u rozedmy plicní	367
2. Zvučný a bubínkový zvuk u stavů s úbytkem pružného napětí tkáně plicní vzniklým její retrakcí při zmenšení prostoru nitrohruďního	368
3. Zvučný a bubínkový zvuk u stavů s úbytkem pružného napětí tkáně plicní pro změny v její skladbě	368
4. Zvučný a bubínkový zvuk u plynatosti hrudní	369
5. Zvučný a bubínkový zvuk u pyopneumothorax subphrenicus	371
6. Zvučný a bubínkový zvuk u doupat (tuberkulosních, bronchiektatických, z hlízy, ze sněti plicní)	373
7. Zvučný a bubínkový zvuk u kýly bránicové (hernia diaphragmatica)	374
Orientační poznámky	374
8. Zvučný a bubínkový zvuk u divertikulu jícnového	375
C) Kovový zvuk v pokleповé oblasti plicní	375
1. Kovový zvuk u plynatosti hrudní	376
2. Kovový zvuk u pyopneumothorax subphrenicus	376
3. Kovový zvuk u doupat plicních	376
4. Kovový zvuk při změnách, které činí možným vznik Williamsova tracheálního tónu	377
5. Kovový zvuk u kýly bráničné	377
D) Křaplavý poklep v pokleповé oblasti plicní	377
E) Změna ve výši a v jasnosti zvuku v pokleповé oblasti plicní	378
Zásluhy světových literatur o stanovení dutinových příznaků pokleповých	380
F) Určování velikosti doupat	380
G) Pokleповý důkaz nedostatečného inspiračního rozpínání tkáně plicní v prvních počátcích jejího zhuštění	381

*

Poklep na srdci za chorobných stavů	383
A) Zmenšené až vymizelé ztemnění srdeční	383
1. Zmenšené až vymizelé ztemnění srdeční u rozedmy plicní	383
2. Zvučný, bubínkový nebo kovový poklep v krajině srdeční při pneumoperikardu	385

	Strana
3. Vymizelé ztemnění srdeční při praekordiálním emfysemu	385
4. Zmenšené až vymizelé ztemnění srdeční u plynatosti hrudní a	385
5. u kýly bráničné	385
Srdce malé	386
Srdce hypoplastické, řečené Tropfenherz, coeur à goutte, srdce jako krůpěj, jako slza, Pendelherz, srdce jako kyvadlo .	386
B) Rozšířené ztemnění srdeční	387
B. I. Rozšíření srdečního ztemnění abnormálním stavem předních okrajů plicních	388
B. II. Rozšíření srdečního ztemnění chorobným zvětšením srdce nebo osrdečníku	389
1. Ztemnění srdeční při hypertrofii a dilataci srdeční .	389
Jednotlivé patologické typy röntgenogramu srdečního při hypertrofii a dilataci srdeční	404
2. Ztemnění srdeční při výměšku osrdečnickovém	408
Atypické uspořádání poklepových nálezů u výměšku osrdečnickového	424
3. Ztemnění srdeční při hydroperikardu	426
4. Ztemnění srdeční při primárním nádoru srdečním	426
C) Přesunutá ztemnění srdeční	426
a) Ztemnění srdeční přesunutá vrozeným způsobem	427
b) Ztemnění srdeční přesunutá získaným způsobem	428
Posunlivé srdce. (Wanderherz, Allzubewegliches Herz, Cardio- ptose, La mobilité du coeur, Cor mobile.)	430
Bathykardie	432

*

Poklep za chorobných stavů na velkých cévách a v mediastinu	433
1. Ztemnění nad rozšířenou aortou u chronických aortitid	433
2. Ztemnění nad obnaženou plicnicí	437
3. Ztemnění nad obnaženou horní dutou žilou	437
4. Ztemnění nad výdutí aorty	437
5. Ztemnění nad nádory mediastinálními	438
6. Ztemnění nad substernální strumou	439
7. Ztemnění nad brzlíkem	439
8. Poklepové nálezy u tuberkulosy mízních žláz nitro- hrudních	440
9. Ztemnění nad nahromaděným tukem mediastinálním	442

10. Ztemnění nad studeným abscesem vycházejícím z kosti hrudní	442
Přehled chorobných stavů se ztemněním v krajině kosti hrudní	443

*

Poklep na játrech za chorobných stavů	445
A) Změny horních hranic ztemnění jaterního	445
I. Kdy horní hranice ztemnění jaterního probíhají výše než normálně?	445
II. Kdy horní hranice ztemnění jaterního probíhají níže než normálně?	447
B) Změny dolních hranic ztemnění jaterního	448
I. Kdy dolní hranice ztemnění jaterního probíhají níže než normálně?	448
II. Kdy dolní hranice ztemnění jaterního probíhají níže než normálně?	449
Zvětšení jaterního ztemnění	449
Zmenšení jaterního ztemnění	451
Kdy ztemnění jaterní může vymizeti úplně?	452
Přesunutě ztemnění jaterní	453

*

Poklep sleziny za chorobných stavů	454
Rozšířené ztemnění slezinné při nádoru slezinném	454
Zmenšené, až vymizelé ztemnění slezinné	457
Zakryté ztemnění slezinné	458
Ztemnění slezinné splynulé s pathologickým ztemněním ze sousedství	458
Přesunutě ztemnění slezinné	458

*

Poklep na břicho za chorobných stavů	459
A) Jasný a zvučný zvuk pokleповý na břicho	459
1. Při meteorismu	459
2. Při pneumoperitoneu	459
B) Pathologické ztemnění na břicho	461
B. I. Ztemnění nad tekutinou v dutině břišní	461
a) Ztemnění nad volnou, pohyblivou tekutinou v dutině břišní	461
1. Ztemnění nad ascitem	461

	Strana
2. Ztemnění nad tekutinou při pneumopyoperitoneu	465
b) α Ztemnění nad tekutinou uzavřenou v cystě	466
1. Ztemnění nad cystou vaječnickovou	466
2. Ztemnění nad cystou pankreatickou	467
b) β Ztemnění nad tekutinou ohraničenou v levé polovině dutiny břišní	468
B. II. Ztemnění nad plastickými zánětlivými infiltráty břišními	469
B. III. Ztemnění nad břišními nádory	469

*

Poklep na žaludku za chorobných stavů	470
---	-----

*

Poklep nad ledvinami nádorovitě zvětšenými	472
--	-----

